

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

társadalmi és közgazdasági hetilap.

"Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület" hivatalos közlönye.

== Megjelenik minden vasárnap. ==

Előfizetési ár:

Egyre 6 kor. fél évre 3 kor. egyre szám 20 fillér.
Ezt zsetei pénzek és reklamacziók Hirschl N. könyv-
nyomdája küldendők.

Felelős szerkesztő:

SINKOVICH ELEK

Kiadó: A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.

keziratok, levelek a egyéb szerkesztéségi közlemények a
lap szerkesztésébe küldendők.

Hirdetési díj: 4 hasábos petitos egyszeri hirdetésnél 20 fill.
többszörű hirdetésnél soronként 12 fill.

Nyitlter petitosa 50 fill.

Gazda kongresszus.

A mult hóban Siófokon megtar-
tott gazdakongresszus rövid egymás-
utánban már második az elmúlt hó-
napban és dacára az idő rövidségé-
nek, a mely a miskolci és siófoki kon-
gresszus között eltelt, az előkészítő
bizottság nagy halmaz anyagot dolgo-
zott fel hasznosan és czélszerűen.

A gyakorlati kivitelre azonban
nem teljesen megfelelő. — Már a két
év előtt megtartott szállászetianketkor
rámutattam arra, hogy a gazdaközön-
ség érdekében megtartott kongresszu-
sok nem állnak helyes alapon akkor,
a midőn a szegény földműves, iparos
érdekében akarunk valamit tenni és
éppen ezeket a legjobban érdekelt fe-
leket nem hagyják ezeken a kon-
gresszusokon szóhoz jutni. — Nem
elég az, hogy azt a szegény parasztot
elhívják arra a kongresszusra, hadd
hallja, milyen szép ékes szavakkal

akarnak az „urak“ rajtuk segíteni.
— Hanem tessék kiválasztani — a
szolgabírói vagy jegyzői kar utján —
a polgárság közül is egynéhány emb-
bert, aki ott élőszóval előadhassa,
hogy milyen bajban sanylenek, mi
okozza azt, hogy annyi ezren elhagy-
ják az édes hazát és kérdezzenek meg
olyan egyéneket, a kik már Ameriká-
ban künn voltak és visszatértek, hogy
milyen intézkedéseket tartanak jónak,
a melylyel a külföldön szolgálatukra
lehet az állam. Én már 8 hónappal
ezelőtt rámutattam arra, hogy az egye-
dülvi mód lenne a kivándorlás meg-
akadályozására vagy csökkentésére az
az intézkedés hogy:

1.) az utlevelek kiállítási díját
kellene felemelni;

2.) a külföldön irodákat kellene
létesíteni, a jobb átvonulási kikötőál-
lomásokon, a kik a megérkező magyar
alattvalókat az állomáson fogadnák,
utbaigazitással ellátnák és jó és olcsó

tartózkodási helyről valamint élvez-
hető táplálékról tisztességes áron gon-
doskodnék, a mivel elejét lehetne
venni annak, hogy ezeket a szegény
embereket a szállodások, vendéglősök
és ügynök-kalauzok kine zsarolhassák.

3.) A katonaszökevényekre nézve
pedig akként intézkedni, hogy az, aki
egy vagy két éven belül jelentkezik
idehaza, arra büntetést nem rónak.

4.) A kivándorlás ut irányát Fiume
felé irányítani, hogy az uti költségek
révén az a rengeteg összeg ide haza
maradjon. — A konzulátusoknál és
követségeknél pedig barátságosabb bá-
násmodot.

Akkor siker fogja koronázni a
megkezdett munkát, mert a nép meg-
győződik arról, hogy tényleg szívün-
kön viseljük a sorsukat s igénybe
fogja venni az irodák közreműködését.

Ugy a miskolci, mint a siófoki
kongresszus jónak találta és elfogadta
e javaslatokat, sőt a belügyminiszter

TARGZA.

Borter főhadnagy.

A kis borszniai helyőrség tisztjei együtt ma-
radtak ebéd után a kázinó szobájában Künn
esett az eső finom cseppjeiből mintha valami szürke
fátyol szűrődött volna, mely ráborult mindenre.
Egyikük volt azoknak a rettenetes délutánoknak,
a mikor az unalom agyongyötri szinte megöli az
emberek lelkét. A szobában nagy csöndesség volt,
egy hallották meg, a mikor Borter főhadnagy egy-
szerre fölshajtott. Mindenki feléje fordult. A ke-
mény, dalás ember pedig, a ki híres volt a kér-
hetetlen szigorúságáról, kibámult a nagy szürke-
ségbe, arczán a meghatottság nyomai látszóttak.

— Mi bajod, főhadnagy ur? — szólt hozzá
Garten Miklósa, a kadét.

A főhadnagy nem válaszolt. Csak nézett, né-
zett ki a szürkeségbe, aztán esőndesen szólt, szinte
magának mondvá:

— Milyen szomorú idő! Az ablakon lepergő
esőcseppek szinte olyanok, mintha könnyek vol-
nának.

Hirtelen elhallgatott. A tisztiek egyre jobban
elcsodálkozva néztek reá. Rieleg, zárkózott ember

volt Borter főhadnagy. Mint embert nem tudta ki-
ismerni senki, mint katonatiszt egyike volt a leg-
kiválóbbaknak. Suttogtak valamit, hogy valamikor
a lovasságnál szolgált s hogy végre ide került ebbe
a kis bosnyák faluba bakatisztnak, annak van va-
lami nagy története. Bizonyosat nem tudott senki,
de arra esküdni mertek volna, hogy Borter főhad-
nagyot e pillanatban annak a régi történetnek az
emléke bántja. Unszolni kezdtek, hogy beszéljen,
majd megkönnyebbül. Borter főhadnagy elmoso-
lyodott.

— Igazatok van, egy régi történet. Bécsben,
az ulánusoknál szolgáltam, mint hadnagy. Az apám
volt az ezredes. A tisztí bálón megismerkedtem
X. gróf tábornok leányával. Járatos lettem a esa-
ládhoz, beleszerettem a lányba, az meg én belém.
Ezt meg is mondtuk egymásnak. Az apám észre-
vette a dolgot, puhatalodzott és nemsokára rájött,
hogy azt a leányt nem szánták nekem nem is
adnák semmiképpen. Azért tehát rám parancsolt,
hogy szépecskén szüntessem be a táborunkéknál a
látogatásaimat. Én persze épen az ellenkezőt ese-
lekedtem. Fel jártam, meg aztán titokban is ta-
lálkoztunk a mikor a leány anyjával künn sétálga-
tott a Práterben, vagy a városban. Mindig tudtam
mikor és hova mennek. Már menyasszonyok a
vőlegénynek tekintettük egymást. Én elmondtam a

leánynak mindent, az akadályokat, ő csak azt fe-
lelte mindig, szeretlek meghalnék nélküled. Tud-
tuk, hogy rendes uton nem boldogulunk, azért el-
határoztuk, hogy ha majd bál lesz nálunk, én fel-
jövök s majd a lány az egész társaság előtt meg-
kéri az én kezemet. A bál napja elérkezett. Én
éppen öltözöktem, a mikor egyszerre betoppán a
szolgálattevő altiszt és hozza a parancsot, hogy
azonnal menjek a kaszárnyába, onnan pedig egy
szakasz ulánussal tástént utazzam Prágába és ma-
radjak ott harmincz napig. A parancs az apámtól
az ezredestől jött. Én elolvastam egyszer, kétszer
aztán elmosolyodtam és a parancs hátrá ezt ir-
tam: majd holnap!

Komoly szándékom volt elmenni a bálra, de
nem mehettem még sem, mert egy óra mulva be-
toppant atyám a kivel szörnyű jelenetem volt. A
bál nélkülem esett meg, de Prágába sem mentem.
Ezért aztán haditörvényszék elé citáltak és meg-
fosztottak a tisztí rangomtól. Közben nem volt rá
mód, hogy még hirt is halljak a leányról. Azon a
napon aztán, mikor mint közlegény pucoltam a
lovat az istállóban, beállított egy parasztly egy
lavállal. Csak ez volt benne.

— Mi történt magával. — Miért nem jött el,
talán meggondolta a dolgot? Tudom, hogy voltak
akadályok, de most beszélni akarok magával, jőj-

és a földmivvelésügyi miniszter is helyesnek ismerte ezeket és ennek a nyomdokán fogja is életbe léptetni, a kivándorlási irodákat és kellő ellenőrzésről gondoskodik.

A legfontosabb pedig ezeknek az irodáknak a felállításánál az lesz, hogy ezeknek a vezetésével olyan egyének bizassanak meg, a kik a helyi viszonyokkal ismerősek, a kik nem szégyenlik magukat, hogy maguk is ellenőrizték a közegeiket és kiemenjenek a vasutra, ott a megérkező utasokkal szóba álljon, az elhelyezést és ellátást ellenőrizze, valamint azt is, hogy idegen elemek közbőlük ne furakodhassanak és ki ne zsarolják, be ne csapják az embereket.

Tudjanak a néppel beszélni, lelkialapotát megérteni tudja és ha annak a szüksége forogna fenn, hogy bárkivel szemben megvédelmezze a legerélyesebben, személyesen járjon el. — Személyes meggyőződésből tudom, hogy a konzulátusoknál, nagykövetségeknél ezekkel a földhöz ragadt szegény emberekkel oly gorombán bánnak a hivatalnokok, — hogy ha bajuk van, nem is mernek oda menni, mert a mit elérnek az-az: hogy gorombáskodnak velük. — Hamburgban, Brémában, Amsterdamban, Rotterdamban, Hook of Hollandban, Genuában, (Dél-Amerikába kivándorlók) százával és százával leskelődnek aljas ügynökök, a kik a kivándorlókat megrohanják, lakást szereznek neki (de milyet) és ezért olyan árakat számítanak fel neki, hogy azért első rangú szállodában teljes ellátást lehet kapni. Azonban ez természetes, mert ebből élnek, miután ezek után províziót kapnak. Számtalanszor megtör-

tént, hogy jó magam léptem közbe és nem engedtem különösen Brémában, Rotterdamban és Genuában a kért összeget megfizetni és ha másképp nem sikerült, ugy a rendőrség közbenjárását vettem igénybe. — Azért magam suly fektetendő arra, hogy ez irodáknak a vezetője állandó összeköttetésben legyen a kivándorlókkal, hogy ha valahol ilyen visszaélés történik, ugy azonnal, személyesen lépjen közbe és fel legyen ruházva teljhatalommal, hogy a konzulátusoknak beavatkozási jogok ne legyen, hacsak erre államjogi szempontból szükség nem lenne.

Ezek a legfőbb és legsürgősebb teendők és ezt minél előbb életbe is kell léptetni. — Ezeknek az irodáknak a fentartása nagyrészt megtérülne az államnak, az uttlevelek díjának felémelése, valamint a törvényhatóságok csekély hozzájárulása révén.

A közönség szívesen áldoz pár fillért, ha tudja, hogy polgártarsa a külföldön nincs elhagyva, hogy gondoskodva van róla idegenben is, hogy kellő védelemben részesül ha kell, a konzulátusokkal szemben is.

Ezeknek az irodáknak a vezetői azonban csak magyarok lehetnek, a kik az illető állam nyelvét bírják, a városokban pedig ismerős, melléje pedig olyan segédezők osztandók be, a kik az idegen ajku kivándorlókkal is értekezni tudnak.

Örömmel üdvözljük a kongresszusok munkálkodását, de ne hagyják huzódni sokáig a dolgot, a legnagyobb siker a gyors életbeléptetéstől függ és e sikert mindnyájan tiszta szívből kívánjuk.

Karossa Ödön.

Helyi, vármegyei és vegyes hírek.

— **Dr. Károlyi Antal** kir. tan. országgyűlési képviselőnk öngyásága f. hó 8 án egész családjával három heti tartózkodás: Jutára utazott.

— **Előléptetés.** Az igazságügyminiszter Matuschek József muraszombati kir. aljárásbíró a kilencedik fizetési osztály második fokozatába léptette elő. Gratulálunk!

— **Áthelyezés.** Egyházmegyénk főpásztora Kerkl József csendlaki segédlelkész Inczéred, Szakavics József tótszentmártoni segédlelkész pedig Csendlakra áthelyezte.

— **Közkórházunk kibővítése.** A helyi belső közkórházban, a melyben évről-évre nagyobb a betegforgalom, egy műtőterem hozzáépítésének szüksége merült fel. F tárgyban a kórházi választmány legközelebb gyűlést tart s ennek határozatához képest a műtőterem valószínűleg még ez évben meg lesz építve.

— **Elbocsátott állampolgár.** Unger János alsó-csalogányi illetőségű, krobotheni lakos a magyar állampolgárság követelékéből saját kérelmére Ausztriába elbocsátott.

— **Féls pácziens.** Egy falusi ember a minap beállított a helybeli körorvoshoz, hogy megoperáltassa a nyakán támadt daganatot. A díjra nézve bamarosan megalkudtak s a körorvos kitűzött egy napot, a mikor majd elvégzi az operációt. Az atyafi mindebbe beleegyezett, de a műtét díját mindenáron le akarta fizetni. A körorvos nagynehezen tudta csak rábeszéli, hogy az operáció után fizessen csak. Elérkezik a kitűzött nap a pácziens beállít, de megint csak azon kezd, hogy ő szeretné előre lefizetni a doktor ur járandóságát. Anyira ragaszkodott ezen szándékához, hogy az orvosnak hosszú disputa után a műtét fele díját előre el kellett fogadni. Az operáció után, a mely jól si erült, megkérdte az orvos a makacs pácziensétől, hogy hát miért akart mindenáron előre fizetni. "Hát azért kérem — mondja a paraszt — mert nagyon félttem az operációtól aztán azt gondoltam, ha egyszer már lefizettem a pénzt előre, vissza kémi is resteltem volna, meg a doktor urnál feleletni is sajnáltam volna ha esetleg elmegy a kurázsím az operációtól. Hát ilyenképen nagyobb bátorságra akartam szert tenni."

— **Humánus intézkedés.** Az igazságügyminiszter elrendelte, hogy a kihágások és kisebb büntettek miatt elítélt földművelők és gazdák csak a mezei munka szünetelése idejében szoríthatók a büntetés kifizetésére. Ezen rendeletnél a miniszter az az elv vezérelte, hogy az egyes családokat a mezei munka idején nem lehet kenyéradójuktól megfosztani.

— **A műbor és az italmérséi engedély.** A törvény értelmében azoktól, kik műbor előállításáért el lettek itélve, megvonják az italmérséi

jön fel hozzánk azonnal Adél.*

Visszafeletem, hogy én közeber vagyok már, elvesztettem a tisztá rangomat, az istállóból nem mehetek vízbe, majd változnak a dolgok, ha igazán szeret, várni fog türelmesen. Ha akar nek is mehetnek, mert hatvannapi kaszárnya áristomom van.

Erre a lelévre is kaptam választ. Csak ennyit: fogadjá részvéteket, de nem vagyok abban a helyzetben, hogy közemberekkel érintkezzen.

Mintha fejbe ütöttek volna. Egy éretem magamat. A levelet eltettem. Attól kezdve, ugy éreztem magam, mintha halálos beteg volnék. Egyszer láttam meg a leányt az utcán, közönni akartam, de elfordította a fejét. Én azután kértem áthelyezésemet Tirolba kerültem. Két esztendő mult el. A másodiknak az elején olvastam a lapokban, hogy a tábornok leánya férjhez ment Felsenberg gróf ulánusörnygözhöz. Az én nagybeteg szívem meghalt. Egy évvel azután történt, hogy atyámat a király kitüntette s ő a kitüntetés helyett kegyelmet kért számomra a királytól. Megkapta. Engem, ki örmester voltam kineveztek tisztihelyettesnek s áthelyeztek Triestbe, hol az ezredes elmondotta, hogy néhány hét múlva megjön a hadnagyi kinevezésem is, akkor ismét áthelyeznek, hogy hová, nem tudja. Néhány nappal azonban a kine-

vezés előtt kaptam egy levelet. Megismertem az írást. Felsenberg örnagy felesége azt írta, hogy néhány nap múlva hadnagj leszek. Ő kivitte, hogy a férje ezredéhez tegyenek. Gyakori vendége leszek, titkolva a multat. Ha majd személyesen beszélhet velem, akkor szolgál bővebb magyarázatokkal, most csak annyit ír még, hogy ne gondoljak felőle semmi rosszat, de epedve várja a találkozást először — négy szem közt.

Haragosan gyűrtem össze a levelet. Válaszom ez volt:

Grófné! Ön gyalázatosan viselkedett velem szemben, de jegezzem meg, hogy én nem leszek eszköz, kitudhatja hányadik eszköz, hogy gyalázatosan viselkedjék a férjével szemben. Mint közlegény én nem kellettem önnek, mint hadnagj én utasítom vissza Önt. Nincs mit magyarázni a mi helyzetünkön, a mi becsületes emberek előtt világos. Én meg fogom Önöket látogatni, hisz a viszonyok kérészeritensek, de jaj Önnek, ha egy pillantra is másképen mer velem szemben viselkedni, mintha először látott volna életében.

A levelet elküldtem. Egy pillanattal nagyon brutálisnak tartottam a dolgot, de aztán eszembe jutott minden és megbékültem a tettemmel. Nem vagyok gróf, apám polgár ember volt és érdemeivel szerezte rangját, büszke volt és becsületes. Én is az vagyok.

Negyednap megkaptam a kinevezésemet és rögtön utaztam új állomásomra. Közel tizenolcezer órárt útnam vasuton s mikor megérkeztem egy régi jó pajtásom fogadott a vasuton és pedig azzal a hírrel, hogy pihenhetek. Felsenberg ezredes nem kívánja, hogy elmenjek a felesége temetésére, hiszen nagyon fáradt lehetek. Ilanem másnap beszélni akar velem.

Kábultan hallgattam a szavakat. Majd rémülten kérdeztem:

— Az ezredesné temetésére? Hát meghalt az ezredesné? Hogyan? Mi történt?

— Tegnapelőtt délután kilogavolt. lovával együtt leesett egy szikláról s összezsuzta magát. A szikla alatt találtak meg. Senki sem tudja megérteni, hogy merészkedett oda lohátni, valóságos isten kísértés még a legjobb lovasnak is.

Siettem a kaszárnyába, átöltöztem és mentem a temetésre Mikor a temetőből visszajöttem, tüstént hívatott az ezredes. Csak most láttam menyinyire meg van törve. Mikor beléptem helyielyt kínált meg s csak annyit szólt:

Magánügyben kéretem. A feleségem mielőtt kilogavolt (e szót szomorúan hangsúlyozta) egy csomagot adott át. Mi van benne nem tudom, hiszen le van pecsételve, de hozzámm intézett levelében arra kért, hogy önnek adjam át, mert a mi

engedélyt Számos iparkamara most azon kérésrel fordult a pénzügyminiszterhez, vonná el csak azoktól az általános engedélyt, a kik műbor készítése miatt lettek elítélve és nem azoktól is, a kik árusítják. Ezen kérésrel a pénzügyminiszter elutasította az iparkamarákat, mert a borkereskedőknek, vendéglősöknek nem nagy fáradságukba kerül a bort megvizsgáltatni és ilyen formán csak tiszta szőlőbort vásárolni. Tehát a jövőben is megvonják mindazoktól az általános engedélyt, a kik borhamisítás, vagy hamis bor elárúsítása miatt el lesznek ítélve.

— **Meghívó.** A muraszombati járási gazdakör választmányára f. év július hó 17-én d. u. 3 órákor irodájában ülést tart, melyre a m. t. választmányi tag urakat tisztelettel meghívjuk. Tárgy: 1. Titkári jelentés a folyó ügyekről. 2. A folyó évi szarvasmarhajadózás idejének a helyének megállapítása. 3. A rendezendő téli tanfolyamok költségvetésének megállapítása. 4. Indítványok.

Muraszombat. 1902. július 9.

Takáts R. István, Gróf Battányi Zsigmond, titkár. elnök.

— **Régi bűn.** Még az elmúlt évi július hó 30-án égett le Luthár Ferenc tótkereszti lakosnak háza, melléképületei, takarmánya s gazdasági eszközei, miáltal Luthár 2000 korona kárt szenvedett. Most, tehát egy év után jelentette a hatóságnak, hogy a tűznek okozója Csahuk József tótkereszti lakos volt, kit a tűz kitérésénél az égő háznak egyik részéből elfutni, menekülni látott. Csahuk károsnak régi ellensége volt, kitől Luthár annyira félt, hogy nem merete a bosszúálló gyújtogatót feljelenteni. A hatóság megindította ezirányban a vizsgálatot, melynek folyama alatt csakugyan kitűnt, hogy a gyújtogató Csahuk József volt, ki boszúból károsította meg felebarátját. Most a bíróság fogja majd a tettest felebarátai szeretetre és tiszteletre megtanítani.

— **A battányi önk. tüszöltő-egylet** által június 29-én tartott táncmulatságán az összes bevétele 165 K 60 f., a tiszta jövedelem 125 K volt. Felülfizettek: Császár Lajos örfalvai 3 K, Kemény Mór musznyi 3 K, Dr. Varga Gábor ügyvéd szentgotthárdi 10 K, n. t. Porkoláb Gyula lelkes 1 K 60 f., Németh Sándor muraszombati 20 f., Vajda Hugó fényképező 1 K. Csaplovits Ferenc körjegyző battányi 3 K, Kúhár István (Jákob) 60 f., Halbart Henrik muraszombati 60 f., Leitner József főerdész muraszombati 1 K, Pregrter József regedei 40 f., Óhál Lajos regedei 40 f., Fröcz Rudolf regedei 40 f., Péntek Ivan regedei 40 f., Frankó Árpád regedei 40 f., özv. Frankó Jánosné bodóhegyi 1 K, Pammer Kezso tanító battányi 1 K. Nagys. ifju Vogler József szécsénykúti 3 K, Boquet Vilma óvodónő battányi 1 K, Berke Lajos tótkereszti 3 K, Vértés Aladár urdombi 1 K, Stern Zsigmond battányi 1 K, Bács család muraszombati 1 K.

benne meg van írva, ahhoz csak Önnek van joga. Miért nem tudom.

Ime a csomag, én tiszteletben tartom egy halott titkát. Előtte titok marad örökre.

Előtte is ezredes ur, feletem. Nem értem az egész dolgot erre esküszöm, de én sem akarom kutatni a halott titkát. E szavakkal a kandallóba dobtam a csomagot. Némán állunk a tűz előtt, a mint emésztette a papircsomót. Egy lap felperekült a zsaránok közül s rajta egy pillanatig el lehetett olvasni e szót Naplóm. — Aztán semmivé lett minden.

Némán fogtunk kezét az ezredessel. Künn épen olyan busz idő volt, mint most, az ablakon egy pergett alá a vizesöppek, mintha könnyek lennének.

Nemeskürty Kiss József.

Friskics Iván szabó muraszombati 1 K, Kardos József muraszombati 60 f., Sári János tanító battányi 60 f., Szecko Iván gépész lehőméri 20 f., Hofer Henrik regedei 20 f., Skrabán Iván mártonhelyi 3 K, Czippot Mariska felüdi 1 K, Czippot János mártonhelyi 1 K, Zselezten Ferenc pálmafai 20 f., Czippot József muraszombati 40 f., Meixner Mátyas muraszombati 1 K, Szecko Ferenc vasnyirei 80 f., Horváth Lajos p. m. battányi 40 f., dr. Hankó kir. körjegyző muraszombati 1 K, dr. Vratarics Iván ügyvéd 4 K, Mőrecz Mátyas battányi 1 K, Gergorecz Jenő andorhegyi 20 f., Polgár Sándor tanító sz. babori 20 f., Kúhár Iván koremsáros battányi 40 f., Káplai Elemér mártonhelyi 20 f., Dobrai János muraszombati 4 K, Stern Gyula battányi 1 K, Berke család muraszombati 1 K, Hofmann Manó muraszombati 40 f., Lunzer Endre körjegyző bodóhegyi 1 K 20 f., Balaton Nándor gödörhegyi 3 K 20 f., Pammer Géza regedei 1 K 20 f., Domján István vasnyirei 20 f., Kúhár István vasuti tiszt pozsonyi 1 K, Siftár István vendéglős pálmafai 1 K 20. Bács Rudolf battányi 1 K, Radics Ferenc vasponlyi 40 f., Knész István muraszombati 20 f., Berke Iván vaslak 1 K.

— **Határozás.** A Bodóhegyen előfordult sertésvész eset miatt sertéseknek járásunkból a felbach-i kerületbe bevitelle eltiltatott.

— **Tűz.** Podleszec István nemesdi lakos háza f. hó 4-én este kigyuladt és takarmánnyal gazdasági eszközökkel leégett. Biztosítva nem volt. A tüzet az éjjeli szálláson a pajtában tanyázott cigányok okozták, a kik a tűz kiütésekor elliantak.

Szerkesztői üzenet.

B. J. Muraszombat. A verset és tárczát meg kaptuk. Köszönjük. Legközelebb sorra kerül.

Közgazdaság.

A trágyázási módok tervezete.

Sokszor felmerült már a kérdés arra vonatkozólag, vajon lehetséges-e egy gazdaságot állati trágya nélkül fentartani s még gyakrabban ama kíváncsún, hogy szakembereink részéről állítassék már egybe egy oly trágyázási tervezet, a mely minden viszonyok közé jól beilleszthető.

A mi a kérdést illeti, arra vonatkozólag ma már tisztában vagyunk, hogy igenis, lehetséges istállótrágya nélkül is gazdálkodni, de nem mindenütt, hanem csak ott, a hol a föld humuszban nem szűkölködik. De még ily helyen is mindenemű trágyának mellőzésével lehetetlenség volna sikerrel gazdálkodni, mert előbb utóbb bekövetkezik a földnek kimerülése. — Általános szabállyal tehát azt állíthatjuk fel, hogy humuszban földünk mellőzhető az istállótrágya, de pótolandó az a végrehajtandó kísérletek alapján műtrágyával, ellenben ott, hol a föld fizikailag hiányokat szenved vagyis a hol nincs meg a humusz, ott az istállótrágya mellőzhetetlen.

A mi pedig a kívánalmat illeti, t. i. hogy készítsessék egy oly trágyázási tervezet, mely bárhol és bármikor sikerrel alkalmazható, arra nézve azt mondhatjuk, hogy az egy merő abszurdum, mert a mai előhaladott tudományos elvek alapján már behozzásodott, hogy receptek szerint eljárni a trágyázási rendszernek modern irányban való megállapításánál lehetetlen.

A mezőgazdaság természetési viszonyai ugyanis óriási eltéréseket mutatnak országszerte s ebből kifolyólag a talajerő fentartása egyik helyen egyik, másik helyen pedig másik trágyázási rendszer alkalmazását teszi szükségessé és indokoltá. — Bátran állíthatjuk tehát, hogy minden gazdaság trágyázási rendszere speciálisan alakul, az illető helyi viszonyokhoz, s csakis ezek figyelembevételével lehet egy a talajban, mint a légkörben rendelkezésünkre álló erőket és anyagokat a legjobban kiaknázni s ezáltal csekély költséggel magas jövedelemre szert tenni.

A trágyázási recepteket nem szabad tehát általános értékűek s érvényűeknek tekinteni, hanem csak olyanoknak, a melyek zsinórmértékül szolgálhatnak.

Hirdetések.

Egy jó házból való

F I U

ki magyarul, németül és vendül beszél,
jól írni és számolni tud

tanócnak
felvétetik

Luthár Lajos

vas- és fűszerkereskedésében,
Szent-Gotthárdon.

1-4

Egy jó házból

való F I U

tanulónak
felvétetik

Hirschl N.,

könyvnyomdájában,
MURASZOMBATON.

Nagyon fontos

gyomorbetegeknek!

Étvágyhiányt, gyomorbaft, emésztést, tejfájást rosz emésztés következtében, gyomorgyengeséget és emésztési zavarokat stb. azonnal megszüntetnek az általános ismert

Brady-féle

Máriacelli gyomorcsépek.

Kaphatók minden gyógyszerárban.

Ára egy üvegnek használati utasítással 40 és 70 kr

Központi szétküldés:

C. Brady gyógyszerárta a Magyar Királynak

Bécs I.

Óvás hamisítástól. A valódi máriacelli gyomorcsépek üvegein a *C. Brady* mellékelt védjegy és aláírásnak kell lenni.

Égyelni kell arra, hogy a rigbiri valódi máriacelli gyomorcsépek is üvege 40 kr., a nagja 70 kr., míg a utazottak, nem valódiak és kevesebbet érők ára legtöbbször csak 35 kr.

Gyógyfürdő Savanyukút Radein.

Höhn és lársa es. és k. udvari szállítók.

Posta és távúrá állomás: Radein fürdő, Styria.

Fényes gyógyásiker. Vese-, hólyag, gyomor és eszűtálmaknál.

Fürdő és ivó gyógyászat: erős szénasvídus és ásványvíz, hidegvíz-gyógyászat, gőzkammera, Massage, Koflr- és savó kura.

Idény: Ivókúra május 1-től szeptember végéig, fürdőkúra június 1-től augusztus végéig.

Éghajlat: enyhe és egészséges, a levegő pormentes, tiszta, gyarak a környékben nem léteznek, fenýőfa erdők és kellemes sétányok.

Fürdőorvos: **Dr. Ludvig Orosel.**

Radeini savanyúvíz.

É. A világ legerősebb **Natron-Lithion forrása**, nagy-szerű természetes pezsgéssel magas és legmagasabb körökben használták. Budapestben kapható: **BÜLYAK ERNO** forrártárában József-körút 9. sz. és minden ásványvízkereskedésben.

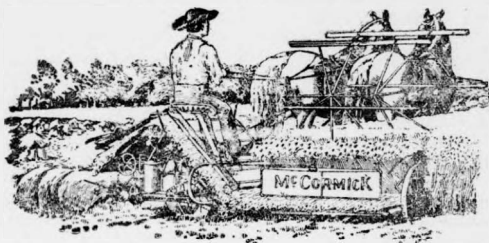
Minden irányban közvetlen szállítás.

Prospektus ingyen és bérmentve küld

a forrásigazgatóság.

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.

(Chicago-i aratógépgyár).

GRA D PRX.

PARIS 1900-ban.

Kéveköto aratógép,
Fűkaszalógép,
Köszőrükészülék

„Daisy” marokrók aratógép.
Szénagyűjtő gereblye és
Kévekötofonal

gyártmányai!

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte.

Olesó tartalékreszek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMAN igazgató.

Évi termelés: **362000 gép.**

BUDAPEST,

V. kerület Váci-út 30. szám.

18-18

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

ajánlja a magyar kir. államvasutak gépgyárában készült

4, 6, 8, 10 és 12 lóerőjű GŐZSEPLŐ-KÉSZLETEIT, 14, 17 és 20 lóerőjű GÖM-POUND-LOCOMOBILJAIT, és végre

MILLENNIUM” legújabb szerkezetű fűkaszaló-, marokrakók- és kéveköttó aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutásági gépgyárában készült SACK-rendszerű acélmotótest ekerefovel ellátott EK-EIT és egyéb mezőgazdasági szakkészit.

Kizárólagos képviselő: **Melis és Pinter, zombathely.**

10-10

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

Egy régi kipróbált háziorv., amely már több mint száz évvel ezelől kezdve mindenféle alkalmankor használt, mindig is sikeres volt.

Leírás: Súlyosabb utazások miatt bevásárlások után, a legújabb legújabb és osztr. eredetű üvegekben (dobozokban) „Richter” védjeggyel és „Richter” czéggel megjelölt, 50 L, 1 L, 1/2 L, 1/4 L és 2 K. méretű üvegekben kaphatók minden irányban kaphatók.

Richter F. Ad. és társa,
Budapest, Kir. útv. 21. szám.

MAGYAR IPAR

Következő felsorolt saját készítményű jó minőségű árúinknak árjegyzékét áttekinthetően ajánljuk.

1 drb. nécsi piros paplan	1 frt 80
1 „ „ „ „ „ „ „ „	2 00
1 „ „ „ „ „ „ „ „	2 50
1 „ „ „ „ „ „ „ „	3 00
1 „ „ „ „ „ „ „ „	3 50
1 „ „ „ „ „ „ „ „	4 00
1 „ „ „ „ „ „ „ „	4 50
1 „ „ „ „ „ „ „ „	5 00
1 „ „ „ „ „ „ „ „	5 50
1 „ „ „ „ „ „ „ „	6 00
1 „ „ „ „ „ „ „ „	6 50
1 „ „ „ „ „ „ „ „	7 00
1 „ „ „ „ „ „ „ „	7 50
1 „ „ „ „ „ „ „ „	8 00
1 „ „ „ „ „ „ „ „	8 50
1 „ „ „ „ „ „ „ „	9 00
1 „ „ „ „ „ „ „ „	9 50
1 „ „ „ „ „ „ „ „	10 00
1 „ „ „ „ „ „ „ „	10 50
1 „ „ „ „ „ „ „ „	11 00
1 „ „ „ „ „ „ „ „	11 50
1 „ „ „ „ „ „ „ „	12 00
1 „ „ „ „ „ „ „ „	12 50
1 „ „ „ „ „ „ „ „	13 00
1 „ „ „ „ „ „ „ „	13 50
1 „ „ „ „ „ „ „ „	14 00
1 „ „ „ „ „ „ „ „	14 50
1 „ „ „ „ „ „ „ „	15 00
1 „ „ „ „ „ „ „ „	15 50
1 „ „ „ „ „ „ „ „	16 00
1 „ „ „ „ „ „ „ „	16 50
1 „ „ „ „ „ „ „ „	17 00
1 „ „ „ „ „ „ „ „	17 50
1 „ „ „ „ „ „ „ „	18 00
1 „ „ „ „ „ „ „ „	18 50
1 „ „ „ „ „ „ „ „	19 00
1 „ „ „ „ „ „ „ „	19 50
1 „ „ „ „ „ „ „ „	20 00

Giehner Mór és Testvére BUDAPEST, Üllői-út 3. sz.

1902. augusztus hó 1-től IV., Múzeum-körút 27.

Előkelő bevásárlási források.

Új! Aranyozó, melylyel mindenki azonnal moshatóan úja aranyozhat: fűkötés-és kék-körök, szobrok, virágasztal, templomcsillár stb. — Egy üveg ecsettel 80 kr., 1/2 literes üveg frt 1.50, 1/4 literes nagy üveg 3 frt. — Sport-cikkek, gyermek-játékok, háztartási- és ebédő asztal-kelések, utazás- és beteg-polgárosok való tárgyak földi nagy, képes árjegyzék bérmentve küld.

KERTÉSZ TÓDOR Budapest, IV., Kristóf tér.

BUTOROK a leggyorsabból a legújabbakig kiváló minőségű készítmények resztletfizetésre.

Ehrentreu és Fuchs Testvérek-nél
Budapest, VI., Teréz-körút 8. (Andrássy út közelében).

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

NÖTHLING VILMOS magkereskedőnél

Budapestben, Calvin-tér 9.

kaphatók a legjobb gazdasági, konyhakerti, vetemény- és virágmagvak. ✂

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Kérjük csak **Neustein Fülöp** csak-rogdott hashajtó-píruláit, azelőtt „Frasbotté píruák”-nak nevezték.

Évek óta hírhedteknékné bizonyultak, előkelő orvosok könnyű hashajtó- és feloldó-szerül ajánlják. — Egy doboz 15 pírulát 30 fillér. Egy tekercs 18 doboz 120 pírulát 1 kornak.

— Minden gyógyszer-tárban kapható.

Neustein-féle gyógyszer-tár, Bécs, I., Plankengasse 6.

Dupla villanydelejes kereszt-vagy csillag, és felüdit jótállás mellett! köszvény, reuma, asthma (nehéz lélegzés), álmatlanság, fülzúgás, nehéz hal-lás, epilepsia, idegesség, étvágytalanság, sápkör, fogfájás, migrén, tehetetlenség, influenza, valamint minden idegbetegségnek! Azon beteg, aki 8687. sz. készítmény által legfeljebb 4 nap alatt meg van gyógyítva, azonnal visszakapja a pénzét. Ahol már semmi sem használ, ott kérem az én készítményem megvásárlását, meg vagyok győződve konszultáción díjazás hatáskörrel.

A kis készületek 4 kor. A nagy készületek 6 kor. Könnyűbb betegségeknél 10 fillér betegségeknél alkalmazzandó.

A központi elárusítói hely esküdtől utávattal vagy elő-rene ártással a bel- és kül-földi részre.

MÜLLER ALBERT BUDAPEST, Vadszaz-utca 42M. B. Kálma-utca sarok.

DEHMAL KÁROLY zongora-gyáros

kizárólag kitünő külföldi gyártmányok raktára és kölcsönzö-intézet

Budapest, IV., Károly-körút 20.

Magyar festék-, kence- és lakkgyár

KRAYER E. és Társai

József főherceg udvari szállítója, a magyar államvasutak és más nagy vállalatok szállítója

BUDAPEST, V., Váci-út 5. SZÁM.